

Educarea creativității „nativilor digitali” de către „imigranții digitali” (deocamdată) la „vârsta întrebărilor”

Cuvinte cheie: digitali nativi, imigranți digitali, capital cultural, creativitate.

Poate că imaginea cea mai adecvată reprezentării „digitalului nativ” este cea din aerogări. Mulțimi de bebeluși și preșcolari își acompaniază părinții în călătorii dintr-un oraș într-altul, dintr-o parte a Europei într-alta, zboară din spre și înspre „bătrânul continent” peste mări și oceane. În așteptarea îmbarcării și în timpul călătoriei, micuții manevrează cu sârg tableta, smartphonul sau ultimul gadget apărut pe piață destinat utilizării unor vârste tot mai fragede. Unii nu știu încă vorbi dar au deprins algoritmi complecși pentru satisfacerea plăcerii jocului. Mai vârstnicii îi privesc cu angoasată admirație: noua generație este una a copiilor geniali!

Așa să fie, oare? Deocamdată o clarificare de termeni în perspectivă pluridisciplinară.

1. Generația „nativilor digitali” (*digital native*) este cea care s-a născut și a crescut în mediul și tehnologia comunicării virtuale. Termenul a fost pus în circuit de Prensky (2001) cu referire la copiii născuți la finele anilor 80 și începutul anilor 90, socializați într-un mediu impregnat de cultură digitală: internet, web, calculator, rețele sociale, jocuri video, smartphone.
2. Complementar termenului de digital nativ se vehiculează conceptul de „*imigrant digital*” cu referire la indivizii generațiilor anterioare care, la o vârstă anume, au deprins utilizarea tehnologiilor de comunicare virtuală; ei consideră, adesea, efectele lor ca perturbatoare a practicilor inițiale.
3. Termenul de *creativitate* a fost fundamentat de psihosociologul Allport (1938). El înlocuiește și include, pe baza unei interpretări științifice noi, vechi termeni precum: spirit inovator, inventivitate, talent, geniu. Creativitatea are accepțiuni diferite: desfășurare procesuală specifică, formațiune complexă de personalitate, interacțiune psihosocială, toate intervenind sincron și fiind generatoare de nou. În prezent putem inventaria peste o sută de definiții ale creativității, în cercetarea științifică a acestei aptitudini general umane psihologii fiind prioritar abilitați.
4. Generația „nativilor digitali” nu este însă una a genialității, ci efectul unui anume „capital cultural”. Termen pus în circuit și definit de Bourdieu (1998) ca posesia unor competențe și cunoștințe care decurg din moduri distincte de consum cultural. Noile tehnologii de comunicare aparțin capitalului cultural a ceea ce numit „a patra revoluție industrială”. În ceea ce ne privește, generalizarea utilizării noilor tehnologii de comunicare în această parte a Europei s-a făcut cu o întârziere de circa 10-20 ani față de țările care le-au produs. O diferență temporală sensibil redusă în raport cu extensia „capitalului cultural” al celei de-a treia revoluții industriale și incomparabilă cu durata generalizării tehnologiei primei revoluții industriale.

În plan societal, începând cu cea de-a doua jumătate a secolului XX, dezvoltarea creativității a devenit un obiectiv general al educației formale. În abordarea pedagogică a creativității aceasta este educabilă și poate fi evaluată. De asemenea, pot fi utilizate strategii

și metode stimulative ale creativității la toate nivelele învățământului formal. Se mențin încă în actualitate abordările acestei dimensiuni tipic umane ce conduce la progresul omenirii în următoarele direcții (apud Ionescu, 2000):

- a. relevarea caracterului complex al creativității, interdisciplinar și a dimensiunilor sale majore;
- b. abordarea ei ca dimensiune psihologică ce angajează întreaga personalitate;
- c. aprofundarea funcțiilor și a factorilor creativității;
- d. studierea nivelurilor și etapelor procesului creativ;
- e. studierea căilor de formare și educare a capacităților creatoare;
- f. pregătirea celor care formează creatori.

Cum rezolvăm însă aceste obiective și altele în contextul unor formatori „imigranții digitali” care educă „nativi digitali”? Cum redefinim și cum recunoaștem creativitatea într-o lume tot mai amprentată de „inteligența artificială”? Este posibilă sincronizarea unor metode și tehnici adecvate de stimulare a creativității cu viteza tot mai mare a schimbărilor „mediului cultural”? Dilemele sunt de acută actualitate mai ales prin caracteristicile sesizate de psihologi în pattern-ul „nativilor digitali”: de la procesele cognitive, la patologii relaționale. Validă este și aici observația lui Moles (1970) despre pasul prea rapid al civilizației față de propria sa conștiință.

Chestiunea merită preocupări, cercetări și dezbateri aparte. Căci, se pare că, pentru prima dată în istorie, educatorii asumați formării de noi generații sunt bulversați de iminența educaților.

Bibliografia citată

- Allport G. W., *Structura și dezvoltarea personalității*, EDP, București, 1981
- Bourdieu P., *Despre televiziune*, Art., București, 2007
- Ionescu M., *Demersuri creative în predare și învățare*, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2000
- Moles A. A., *Creația artistică și mecanismele spiritului* în „Revista de filosofie”, nr. 2/1970, pp. 173-183
- Prensky M., *Digital Natives, Digital Immigrants*, „On the Horizon”, vol. 9, no.5, octombrie 2001

Miodrag Milin, PhD

University "Aurel Vlaicu" in Arad

Lavinia Betea, PhD

University "Aurel Vlaicu" in Arad

EDUCATING THE CREATIVITY OF "DIGITAL NATIVES" BY "DIGITAL IMMIGRANTS" (SO FAR) AT THE "AGE OF QUESTIONING"

Starting with the second half of 20th century, the development of creativity has become a general objective of formal education. Currently, it claims concerns, researches and certain debates, because it seems that for the first time in history, kindergarten teachers are confused by the changes of the children who are representing the generation of "digital natives" (Prensky, 2001).

The children who were born in the late 80s and early 90s were brought up and they continued to live in an environment impregnated by digital culture: Internet, web, computer, social networks, video games and smartphones.

A culture where the boundaries between the physical, digital and biological dimensions of society are more difficult to define.

What challenging problems the "digital immigrants" (Prensky, 2001) kindergarten teachers encounter and how they educate creativity is one of the greatest challenge at this moment.

Key words: digital natives, digital immigrants, cultural capital, creativity.

